

"งานดิน" ครั้งที่ 1/2533

10 - 30 เมษายน 2533

ศิลปิน จุมพล อภิสุข

บันทึกภาพ จันทวิภา อภิสุข

เส้นทาง ครั้งแรก- กรุงเทพฯ-สระบุรี-เพชรบูรณ์-พิษณุโลก-อุตรดิตถ์-แพร่-น่าน-เชียงราย
-เชียงใหม่

ครั้งหลัง- เชียงใหม่-ลำปาง-ตาก-กำแพงเพชร-นครสวรรค์-อุทัยธานี-ชัยนาท-
สิงห์บุรี-อ่างทอง-อยุธยา-กรุงเทพฯ

ชีวิตของคนเราเกี่ยวข้องกับการเดินทาง โยกย้ายถิ่นฐานค่อนข้างมาก การเดินทางไปสู่จุดหมาย
ใหม่ๆ มีความไม่แน่นอนรอคอยอยู่ที่ปลายทาง หรือบางครั้งจุดหมายปลายทางก็ไม่แน่นอนด้วยซ้ำไป
อย่างไรก็ตามการเดินทางโยกย้ายถิ่นที่อยู่ที่ทำกินของคนเรา ได้ดำเนินมาโดยตลอดในประวัติศาสตร์
ของมนุษยมานานนับหมื่นนับพันปี คิดว่าคนเรานั้นเริ่มรู้จักติดที่ติดถิ่น ก็เมื่อเริ่มมีการรู้จักจะเป็น
เจ้าข้าวเจ้าของ รู้จักเห็นแก่ผลประโยชน์แก่ตัวว่าเงินทอง

ประสบการณ์ในการเดินทางแต่ละครั้งก็แตกต่างกันไป บ่อยครั้งนักเดินทางก็ได้พบกับความงุนงง
สงสัยกับปรากฏการณ์ หรือวัตถุบางอย่าง ที่พบเห็นในเส้นทางผ่าน ก้อนหินแปลกๆ เรียงราย
ในรูปแบบและในที่ๆชวนงงงาย ดันไม้พันธ์ที่แปลกแยก ดินสีแปลกๆ รายละเอียดของบาง
สิ่งบางอย่างที่ชวนให้ฉงนคิด ฯลฯ บางครั้งในประสบการณ์ของผมเอง ได้พบศาลเพียงตา หรือ
สิ่งประหลาดเล็กๆน้อยๆ ในที่ๆไม่น่าจะมีสิ่งมีชีวิตใดๆเลย

พิธีกรรมทั้งหลายทั้งปวงของสังคมคนทั่วโลก มีมากมายที่เกี่ยวข้องกับการย้ายถิ่นฐาน หรือมีการ
ไหว้สา ฟ้ำและดิน ขออนุญาตท่านลงหลักปักฐานทำมาหากิน เป็นเรื่องสะท้อนให้เห็นถึงจิตใจ
อันใสสะอาด รักสงบ และรับรู้คุณเคารพบนอบต่อสรรพสิ่งร่วมโลก จิตใจเช่นนี้จะหาได้อยู่
อีกหรือไม่หนอในทุกวันนี้ ผืนดินบนโลกทุกวันนี้ไม่ได้เป็นตัวเป็นตน เป็นสิ่งดำรงอยู่กับฟ้า
หรือมีฐานะของภูให้ดังแต่ก่อนอีกต่อไป คนได้ยึดครองทุกสิ่งทุกอย่าง ทั้งฟ้าทั้งดินทั้งโลก มานาน
จนลืมเจ้าของเดิมแล้ว เราจะดีใจหรือเสียใจดีล่ะ

การเดินทางตามปกตีสืบของผมนั้นครั้งนี้ ผมมีความรู้สึกอยากแสดงออกถึงอะไรบางอย่างลึกๆ
เข้าไปข้างใน จนบอกเป็นคำพูดเขียนเป็นคำอ่านไม่ได้ในเวลานี้ บางทีหลังจากการเดินทาง
เสร็จสิ้น ผมอาจจะพบถ้อยคำของภาษามาเล่าสู่เพิ่มเติม ก็เป็นได้

ความรู้สึกลึกๆนั้น ทำให้ผมคิดที่จะเริ่มต้นที่ การนำเอาดินบนพื้นที่ 4 ตร.ฟุต ลึก 1 นิ้วมือ
จากสนามหญ้าหน้าบ้าน เดินทางไปด้วย เพื่อที่จะนำไปแลกกับดินในปริมาณที่เท่ากันในอีก
100 กม.ข้างหน้า แล้วนำดินจากพื้นที่แห่งใหม่นี้เดินทางต่อไปอีก 100 กม.เพื่อแลกกับดิน
ในที่นั้น กระทำไปอย่างนี้จนกว่าการเดินทางจะมาบรรจบครบวงจรของมัน ผมนึกไม่ออกเลยว่า
เมื่อผมกลับถึงบ้านในอีก 3 สัปดาห์ต่อมา ดินจากแหล่งใดจะเข้าไปแทนที่ดินที่ผมขุดเอาไปจาก

สนามหน้าบ้านผม

ผมตั้งใจว่า ในการเดินทางครั้งต่อไปสู่ทิศทางอื่น ผมก็จะนำเอาวิธีการนี้ ไปปฏิบัติต่อด้วย และ
อีกมีความหวังว่า ถ้าได้เดินทางย้อนรอยเดิมอีก อยากจะรู้จ้จเลยว่่า จะบังเกิดความรู้สึกนึกคิด
อะไรขึ้นในใจผมบ้าง

ในขณะที่บันทึกนี้ 5 วันก่อนการเดินทาง ผมได้รู้สึกถึงความงดงามของวิธีการที่เล่ามา และ
หวังว่ามันจะถ่ายทอดออกมา เป็นเรื่องดีงาม สร้างสรรค์ และสื่อสารบางอย่างระหว่างเรา...
...คุณ-ผม

ขอบคุณครับ

จุมพล อภิสุข

นนทบุรี 5 เมษายน 2533